

Strategia de dezvoltare durabilă a Comunei Cândești 2014 - 2020

- august 2013 -

Strategia de dezvoltare durabilă a Comunei Cândești 2014 - 2020

Beneficiar PRIMĂRIA COMUNEI CÂNDEȘTI
Elaborator ALERT CONSULTING SRL

Proprietatea asupra documentului aparține PRIMĂRIEI COMUNEI CÂNDEȘTI
Dreptul de autor asupra documentului aparține ALERT CONSULTING SRL

Cuprins

I. Introducere

I.1 Argumente în favoarea elaborării *Strategiei de dezvoltare durabilă a Comunei CÂNDEȘTI 2014 - 2020*

I.2 Obiectivul strategiei

I.3 Structura strategiei

II. Analiza situației și a potențialului local de dezvoltare

II.1 Echiparea teritorială

II.2 Demografia și coeziunea socială

II.3 Economia și forța de muncă

II.4 Locuințe

II.5 Gradul de poluare a comunei

II.6 Managementul deșeurilor

II.7 Analiza SWOT

III. Viziunea, prioritățile și obiectivele strategice de dezvoltare

III.1 Viziunea de dezvoltare a comunei CÂNDEȘTI pentru perioada 2014 - 2020

III.2 Priorități și obiective strategice de dezvoltare, politici/programe/proiecte

IV. Implementarea și monitorizarea strategiei

IV.1 Condițiile pentru implementare

IV.2 Instrumente de monitorizare a implementării proiectelor propuse prin *Strategia de dezvoltare durabilă a COMUNEI CÂNDEȘTI 2014 - 2020*

IV.3 Mecanisme financiare pentru implementarea proiectelor propuse prin *Strategia de dezvoltare durabilă a COMUNEI CÂNDEȘTI 2014-2020*

ANEXA: Surse de informație utilizate în elaborarea *Strategiei de dezvoltare durabilă a COMUNEI CÂNDEȘTI 2014 - 2020*

1. Documente strategice adoptate de către Guvernul României, instituțiile Uniunii Europene, alte instituții

2. Instituții publice și private

3. Site-uri internet

4. Alte surse de informare

I. Introducere

I.1 Argumente în favoarea elaborării *Strategiei de dezvoltare durabilă a COMUNEI CÂNDEȘTI 2014 - 2020*

Dezvoltarea durabilă a întregii societăți implică, în contextul a ceea ce se sintetizează, prin dualismul ecosistem-ecoefficiență, grija omenirii față de situația actuală și viitoare a resurselor sale naturale, energetice, materiale și informaționale. Alături de abordarea responsabilă pentru generațiile viitoare, utilizarea eficientă a resurselor naturale, energetice, materiale și informaționale presupune, în același timp, potențarea funcționării unei economii durabile pentru satisfacerea cerințelor actuale ale societății umane.

Strategia de dezvoltare durabilă a Europei extinse a fost concepută într-o viziune strategică unitară și coerentă, având ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare prin crearea unor comunități sustenabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale.

Ulterior, prin Strategia EUROPA 2020, Comisia Europeană a identificat și propus trei priorități, care se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute Uniunea Europeană și statele membre să obțină un nivel ridicat de ocupare al forței de muncă și de coeziune socială:

- *creștere inteligentă*: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- *creștere durabilă*: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- *creștere favorabilă incluziunii*: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Pentru îndeplinirea acestor trei direcții de dezvoltare, Comisia a propus Uniunii Europene cinci obiective măsurabile care vor ghida acest proces și vor fi transpuse în obiective naționale și evident regionale și locale:

- ocuparea forței de muncă,
- cercetarea și inovarea,
- schimbările climatice și energia,
- educația,
- combaterea sărăciei.

Obiectivele sunt reprezentative pentru cele trei priorități - o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii - dar nu sunt exhaustive: pentru a sprijini realizarea acestora, va fi necesară întreprinderea unei game largi de acțiuni la nivelul național, al Uniunii Europene, dar și la nivel internațional.

Comisia a prezentat și șapte inițiative emblematiche pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul fiecărei teme prioritare:

- ***O Uniune a inovării*** pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă;
- ***Tineretul în mișcare*** pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;
- ***O agendă digitală pentru Europa*** pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor;
- ***O Europă eficientă*** din punctul de vedere al utilizării resurselor pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică;
- ***O politică industrială adaptată erei globalizării*** pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței la nivel mondial;
- ***O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă*** pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;
- ***Platforma europeană de combatere a sărăciei*** pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii economice și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor, care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială, să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Aceste șapte inițiative emblematiche vor angaja atât Uniunea Europeană, cât și statele membre, iar instrumentele UE, în special piața unică, ajutoarele financiare și instrumentele de politică externă, vor fi mobilizate pentru eliminarea blocajelor și îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020.

Astfel, Strategia Europa 2020, care reprezintă și fundamentul politicilor și programelor strategice ale României, se dorește a fi și un catalizator pentru toți cei care elaborează politici publice și pentru opinia publică, în scopul schimbării comportamentului în societatea europeană și, respectiv, în societatea românească și implicării active a factorilor decizionali, publici și privați, precum și a cetățenilor în elaborarea, implementarea și monitorizarea obiectivelor dezvoltării durabile.

Responsabilitatea pentru implementarea Strategiei revine deci, nu doar Uniunii Europene, dar și statelor sale membre, implicând toate componentele instituționale la nivel comunitar și național, o importanță majoră având-o strânsa conlucrare cu societatea civilă, partenerii sociali, comunitățile locale și cetățenii pentru atingerea obiectivelor dezvoltării durabile.

Pornind de la cele cinci obiective ale Strategiei Europa 2020, România și-a stabilit, prin *Programul Național de Reformă*, prioritățile și obiectivele proprii care fixează cadrul și direcțiile de dezvoltare economică sustenabilă, printr-o colaborare mai fructuoasă între administrația publică centrală, Parlament, partenerii sociali, structurile asociative ale administrației publice locale, ONG-uri, mediu academic și instituțiile financiare internaționale, în scopul implementării reformelor necesare pentru corectarea dezechilibrelor financiare și reluarea creșterii economice.

Pe cale de consecință, **pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare europeană și națională, și administrațiile locale au nevoie, la rândul lor, de o strategie de dezvoltare, de pachete de programe/proiecte rezultate din adaptarea propriilor obiective și priorități de dezvoltare la direcțiile și prioritățile definite de instituțiile naționale și europene pentru 2020.**

În concluzie, odată ce Uniunea Europeană și-a reconsiderat prioritățile, trasând și statelor membre direcțiile de dezvoltare, în acord și cu perioada de programare financiară 2014 - 2020, comuna Cândești nu putea să facă abstracție de la această evoluție strategică. A apărut, astfel, necesitatea și oportunitatea elaborării *Strategiei de dezvoltare durabilă a Comunei Cândești 2014 - 2020*, în deplină armonie cu obiectivele și principiile enunțate în documentele strategice prezentate mai sus, precum și cu practica Uniunii Europene privind finanțarea nerambursabilă acordată statelor membre, inclusiv țării noastre, din mecanismele financiare pentru același orizont de timp.

Pornind de la ansamblul unitar și coerent de criterii și principii specifice managementului strategic și integrat al dezvoltării durabile, în raport cu creșterea eficienței folosirii resurselor naturale, energetice, materiale și informaționale de care dispune în prezent Comuna CÂNDEȘTI, au fost stabilite și definite obiectivele și prioritățile economice, sociale ale dezvoltării durabile pe perioada 2014 - 2020.

I.2. Obiectivul strategiei

Strategia de dezvoltare durabilă a Comunei Cândești 2014 - 2020, cuprinde deci, pe lângă viziune, priorități și obiective strategice și generale de dezvoltare, și un pachet de politici, programe și proiecte menite să le îndeplinească pe primele. Lista proiectelor a fost realizată împreună cu departamentele de specialitate din cadrul primăriei, stabilindu-se prioritățile pe baza problematicii teritoriale și a prognozei bugetare realizată în cadrul studiului pentru stabilirea capacității de finanțare a proiectelor stabilite.

Documentul reprezintă, totodată, și platforma de coordonare a investițiilor multisectoriale și de pregătire a mediului public și privat în vederea accesării

fondurilor nerambursabile planificate pentru perioada 2014 - 2020, la un nivel mult superior celei care tocmai se încheie, respectiv 2007 - 2013.

În acest sens, obiectivul strategiei este acela de a oferi administrației publice locale, respectiv, Primăriei și Consiliului Local al comunei Cândești, un instrument metodologic și tehnic, facil, pe baza căruia să poată realiza, în parteneriat public-privat, planificarea unei dezvoltări durabile, reale, a comunei în contextul dezvoltării regionale, naționale și europene.

În concluzie, *Strategia de dezvoltare durabilă a Comunei Cândești 2014 - 2020* propune, pe lângă viziunea de dezvoltare, și obiectivele strategice care decurg din aceasta și care vor conduce la transformarea și dezvoltarea comunei în acord cu cele trei priorități cheie ale Europei 2020, respectiv *creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii*.

I.3 Structura strategiei

Strategia este structurată pe 3 etape principale care decurg din procesul de planificare strategică și anume:

- ✓ ***Evaluarea potențialului local de dezvoltare.*** În această etapă s-a realizat o analiză și o evaluare rapidă a situației existente la nivel de teritoriu și infrastructură, demografie, economie și forță de muncă, resurse etc, concluziile rezultatelor fiind prezentate sub forma unei analize sintetice de tip SWOT. Identificarea potențialului de dezvoltare existent, realizat prin analiza SWOT, a permis stabilirea direcțiilor și țințelor strategice prin care este urmărită viziunea de dezvoltare a comunei.

- ✓ ***Elaborarea documentelor strategice.*** La acest nivel, s-au formulat viziunea de dezvoltare, obiectivele strategice și generale, precum și politicile publice de acțiune, programele și proiectele menite să conducă la atingerea scopului strategiei. Pentru această etapă, s-a apelat la o formă de consultare și dezbatere publică a documentelor strategice realizate de populație, mediul de afaceri, mediul asociativ, societatea civilă, astfel încât să se asigure parteneriatul public-privat de validare a strategiei și de susținere a acesteia, atât de necesar în procesul de implementare.

Implementarea și monitorizarea strategiei. S-au definit instrumentele și mecanismele de implementare și monitorizare care vor cădea în sarcina echipei de management a strategiei desemnată la nivelul administrației publice a comunei Cândești.

II. Analiza situației și a potențialului local de dezvoltare

II.1 Echiparea teritorială

Situată în nord-vestul județului Dâmbovița la o distanță de numai 36 km de municipiul reședință de județ, Târgoviște și la cca 150 km de Capitala țării, București, localitatea este așezată pe partea dreaptă a râului Dâmbovița. Granițele sale se învecinează, la nord și est, cu comuna Voinești la sud, cu comuna Tătărani, ambele dâmbovițene, iar la vest cu comuna Boțești din județul Argeș.

Aflându-se într-o zonă temperată, cu cele mai favorabile condiții climaterice pentru dezvoltarea vieții omenești, Cândești are în componență 5 sate, respectiv Cândești Vale, Dragodănești, Aninoșani, Cândești Deal și Valea Mare, care ocupă o suprafață de 5.237 ha din care 2.241 ha teren agricol. Din totalul suprafeței agricole, suprafața arabilă însumează 117 ha. O importanță majoră o au și cele 862 ha ce găzduiesc livezi și pepiniere pomicole, însă cea mai mare pondere o au pășunile, care ocupă 845 ha, și suprafața de fânețe, ce însumează 417 ha.

Deși suprafața terenurilor neagricole este mai mare decât cea a terenurilor agricole, totalizând 2.996 ha, aceasta cuprinde o întindere, de 2.535 ha, ocupată cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră. Acest bilanț teritorial oferă imaginea trăinicieii și stabilității, precum și imaginea resurselor naturale care se regăsesc în structura comunei. Astfel, 50 ha sunt reprezentate de ape și bălți.

Totodată, comuna Cândești posedă o dimensiune optimă pentru așezările rurale, fiind o zonă care a cunoscut o continuitate și o succesiune de forme structurale. Asemenea dimensiuni oferă realmente un cadru pentru un ecosistem uman rezonabil, oferind condiții necesare modernizării, fără însă a distruge și deteriora natura, mediul înconjurător. Amploarea și complexitatea dezvoltării de perspectivă a satului, oricât de mari ar fi schimbările de structură și implicațiile lor în toate laturile vieții rurale, presupun însă prezența, ca o funcție permanentă în evoluția sa, a mai multor factori, între care, teritoriul cu resursele sale ocupă un rol de prim rang.

Teritoriul comunei Cândești polarizează, în sens larg, diverse forme ale structurilor funciar-agrar și ale spațiului necesar asigurării existenței comunităților umane, producției prioritare pomicole și altor materii prime utilitare. În acest teritoriu, se asociază peisaje marcate predominant de varietăți de culturi agricole, suprafețe cu vegetație naturală, care oferă posibilități pășunatului, precum și cele acoperite cu păduri.

De asemenea, teritoriul comunei Cândești este caracterizat prin diversele forme de așezări umane și terenurile cultivate permanent, pășunile și fânețele naturale folosite pentru creșterea animalelor, care aparțin și constituie loc de muncă pentru locuitorii acestora.

Ca element permanent, sedentar și de continuitate, comunei Cândești i-a fost dintotdeauna caracteristică o fizionomie complexă definită prin prezența unei vetre bine intuite, în care se concentrează locuințele și dependențele agricultorilor, precum și prin locul aflat în afara acesteia, obiectul muncii și spațiul de desfășurare a activităților productive de bază ale populației.

Localitatea reprezintă o unitate teritorială omogenă, în strânsă interdependență cu celelalte elemente fundamentale caracteristice modului de viață, așezările rurale prezentându-se prin calități plurifuncționale, ceea ce le apropie de însușirile caracteristice pentru oraș.

Este vorba deci, de menținerea unor proporții între diferitele componente ale vetrei, în vederea unei utilizări cât mai intense, mai raționale a teritoriului, pentru o bună funcționare a așezării. Există și terenuri degradate și neproductive, în suprafață de 7 ha, care pot căpăta fie o utilizare agricolă, fie o altă utilizare economică.

Rețeaua hidrografică a comunei Cândești este tributară râului Dâmbovița care parcurge 10 km din cursul său pe teritoriul acestei localități. Este prezentă, de asemenea, și o rețea autohtonă de mici pârauri, cu frecvente fenomene de secare, fapt pentru care au un caracter temporar: este vorba de pâraiele afluențe Dâmboviței, Trifa, Vâlceaua lui Drăgoi, Urâta, Vâlceaua Paulei, Valea Seacă, Toflea, Circinov, Potoc, Valea lui Anghel. Rețeaua autohtonă are, în cea mai mare parte, o curgere sezonieră determinată de condițiile climatice și de existența formațiunilor geologice cu mare permeabilitate (nisipuri, pietrișuri).

Infrastructura

Comuna Cândești este traversată de 2 drumuri județene, DJ 702B și 702A, pe o lungime de 12,7 km și respectiv 9 km, care necesită ample lucrări de modernizare. Rețeaua drumurilor și străzilor (ulițelor) comunale prezente pe raza sa are o lungime de peste 59 km și va intra începând cu anul 2013 într-un amplu proces de reabilitare și modernizare, în principal prin absorbția de fonduri europene, dar și prin parteneriate cu administrația județeană. Astfel, drumurile interioare așezărilor umane, care dau nota confortului rural și influențează nu doar producția, ci și calitatea vieții, în general și care în prezent sunt de pământ, vor face obiectul unor lucrări de pietruire și întreținere. Transportul în comun se realizează în sistem privat cu autocare și microbuze moderne ale unor firme private de profil, majoritatea celor 8 stații, special amenajate pe raza comunei, suportând reabilitări.

Rețeaua de distribuție a apei potabile, finalizată în anul 2000, se întinde pe o lungime de 24,8 km, având o capacitate a instalațiilor de producere a apei potabile de 845 mc/zi și alimentează majoritatea satelor, excepție făcând satul Valea Mare. Parțial, s-a reușit reabilitarea rețelei de distribuție apă a satului Cândești Vale, care va fi completată și de forarea și execuția celui de-al 3-lea puț de captare a apei. Extinderea sistemului de alimentare cu apă, precum și înființarea unui sistem de alimentare cu apă în satul Valea Mare și introducerea sistemului de canalizare și a stației de epurare, prin intermediul fondurilor structurale europene, constituie un obiectiv important pentru comună în următoarea perioadă de timp. Rețeaua de iluminat public ce deservește toate satele, necesită de asemenea intervenții de reabilitare și modernizare, în vederea reducerii consumului dar și a costurilor cu energia. Localitatea este alimentată, în prezent, cu energie electrică din rețeaua națională, la momentul de referință neexistând surse alternative de alimentare cu energie electrică și nici termică, cca 70% din gospodăria fiind încălzite cu

tradiționalele sobe pe lemne, iar 30% cu centrale termice, având în vedere că aici rețeaua de gaze naturale nu a ajuns. Există, însă, rezerve de terenuri care pot fi utilizate în scopul dezvoltării și producerii energiei din surse regenerabile, care să conducă la asigurarea independenței energetice a comunei Cândești, în scopul reducerii costurilor pentru populație și pentru instituțiile publice și private.

Prezența și a altor utilități și servicii publice, precum telefonie fixă și mobilă, internet, poștă și bancă, concură la echilibrarea calității vieții în concordanță cu exigențele sociale care caracterizează societatea modernă. În satele Valea Mare și Cândești nu există semnal pentru telefonie mobilă. Există, astfel, atât preferința unor asemenea utilități și servicii, cât și posibilitatea de acces la ele a tuturor membrilor colectivității rurale. Prin urmare, este necesară atragerea fondurilor în scopul dotării și echipării comunei cu toate utilitățile și serviciile obligatorii creșterii confortului vieții în mediul rural. În același timp, sunt absolut necesare investițiile în consolidările și intervențiile pentru prevenirea sau înlăturarea efectelor produse de acțiuni accidentale și calamități naturale, în special a inundațiilor și alunecărilor de teren, cauzate de lipsa amenajărilor de pe râul Dâmbovița.

II.2 Demografia și coeziunea socială

Structura demografică

Datele statistice rezultate la *Recensământul populației și locuințelor 2011*, au relevat că populația stabilă a comunei Cândești este compusă dintr-un număr de 2.856 de locuitori, existând o balanță destul de echilibrată între populația de sex feminin, ce totalizează 1.441 persoane și cea de sex masculin, ce însumează 1.415 persoane. Îmbucurător și extrem de benefic pentru dezvoltarea localității este faptul că ponderea o deține populația tânără, până în 50 de ani, aceasta reprezentând 59,38% din totalul locuitorilor comunei, iar populația cu vârste cuprinse între 20-50 ani constituie un procent important, respectiv 41,16% din populația comunei, ceea ce înseamnă că localitatea Cândești are asigurate resursele umane necesare dezvoltării viitoare, respectiv forță de muncă tânără. Se constată însă o scădere considerabilă a populației, datele *Recensământului populației și locuințelor din 2002* arătând că populația stabilă era, la 31.12.2001, de 3.125 locuitori, cauzele principale datorându-se fenomenului de migrație în străinătate, înregistrat la nivelul întregii țări. Important este totuși că populația comunei Cândești este majoritar de etnie română și de religie ortodoxă, celelalte etnii și culte fiind inexistente, ceea ce conduce la o omogenitate a comunității acestei comune, care nu poate fi decât benefică unei dezvoltării unitare a localității.

Fără a subaprecia și minimaliza rolul trăsăturilor fizice ale mediului înconjurător, realitatea ne arată că în formarea peisajelor rurale rolul prioritar revine factorilor sociali, respectiv coeziunea, permanența și omogenitatea structurilor sociale. În structura socială a comunei Cândești domină simplitatea sociologică, preponderența relațiilor familiale, fapt demonstrat de numărul extrem de scăzut al divorțurilor, precum și de numărul în creștere al căsătoriilor, fapt care contribuie la creșterea

demografică și la unitatea teritorială. De asemenea, se remarcă speranța de viață crescută, 15,79% din populația comunei Căndești având între 70 și peste 85 de ani.

Sănătatea

Asistența de sănătate este slab reprezentată, existând doar doi medici de familie, care asigură serviciile medicale în regim privat, prin cele două cabinete medicale care funcționează în clădirea dispensarului medical din satele Dragodănești și respectiv Căndești Vale și care deservește toată populația comunei. În aceleași sate, își desfășoară activitatea și două farmacii particulare. Mai există, de asemenea, tot în sistem privat, două cabinete stomatologice, în satele Căndești Vale și Aninoșani. În satele Valea Mare și Căndești Deal nu există nici un cabinet medical.

În satul Căndești Vale, în clădirea căminului cultural, funcționează și un cabinet medical veterinar privat, care asigură asistența medicală pentru toate efectivele de animale existente în gospodăriile localnicilor.

Educația și cultura

Sistemul educațional este structurat pe 3 niveluri: preșcolar, primar și gimnazial. Modernizarea școlilor de pe raza comunei Căndești au constat în reabilitarea infrastructurii școlilor gimnaziale și grădiniței astfel: înlocuirea tâmplăriei de lemn cu cea din profil PVC (în totalitate la școlile generale, parțial la grădiniță), parchetarea și lambrisarea sălilor de clasă ale școlilor generale, refacerea acoperișului la școala Căndești, introducerea unui sistem modern de încălzire pe bază de centrală termică cu lemne, în toate cele trei locații, realizarea împrejmuirii școlii Căndești-Vale și a bazei sportive, acces la internet de mare viteză în toate aceste locații școlare. În ultimul timp, din cauza numărului mic de preșcolari și elevi, în satele Aninoșani, Căndești - Deal, Valea - Mare și Sturzeni - Dragodănești nu mai funcționează structurile școlare, însă clădirile există. Acestea vor fi reîncredințate administrației locale pentru administrare, schimbându-le însă destinația doar cu acordul Ministerului Educației Naționale. Administrația locală trebuie să aibă în vedere reabilitarea și întreținerea acestora, fie pentru a le reintroduce în circuitul școlar extracurricular (școli de vară, after-school), sau pentru utilitate publică sau privată (sedii de activități sociale, ONG-uri, afaceri și întreprinderi sociale etc). Deoarece activitatea instructiv-educativă s-a restrâns, aceasta desfășurându-se actualmente la nivelul Școlii gimnaziale Matei Gr.Vlădeanu, Căndești-Vale și a Grădiniței Căndești-Vale, este necesară extinderea infrastructurii școlii care să cuprindă: o sală de sport dotată complet, sală de activități extrașcolare dotată corespunzător, bibliotecă școlară, centru de comunicare și încă trei săli de clasă (având în vedere înființarea clasei pregătitoare, iar două săli de curs, folosite actualmente, sunt improprie pentru desfășurarea cursurilor) înlocuirea tâmplăriei la grădiniță, izolație termică la ambele clădiri școlare și alte lucrări interioare care se pot realiza printr-un pachet integrat de proiecte de modernizare a bazei educaționale. Infrastructura de educație a comunei este completată de infrastructura culturală și sportivă, compusă din 3 cămine culturale nemodernizate și o bibliotecă publică, ce

dispune de un număr de peste 14.700 volume și peste 360 cititori activi. Personalul bibliotecii este asigurat de o singură persoană. O singură persoană reprezintă și numărul mediu al salariaților în activități de spectacole, culturale și recreative, fapt îngrijorător pentru dezvoltarea culturală a comunei.

Se remarcă un număr crescut al volumelor existente în cadrul bibliotecii comunale, însă este necesară achiziționarea de volume adaptate nevoilor actuale ale cititorilor, în scopul dezvoltării durabile a segmentului educațional și cultural.

La nivelul comunei s-a constituit grupul de inițiativă „CÂNDEȘTI ACTIV” (candestiactiv.blogspot.ro) cu rolul de a activa și viața culturală a comunei, un prim pas fiind realizat prin înființarea ansamblului de dansuri „Flori cândeștene” și a portofoliului de tradiții al comunei „Cândești-file de istorie”. Pe raza comunei își desfășoară activitatea și asociația neguvernamentală „Green Teach-Cândești” (www.greenteach.ro) care inițiază și implementează proiecte educative în domenii precum: cetățenie activă, antreprenariat, drepturile omului, copilului și femeii, activități ecologice și dezvoltare durabilă, agroturism, ecoturism, agricultura ecologică.

Asistența socială

În comuna Cândești nu există centre specializate pentru persoanele și categoriile defavorizate, însă administrația locală își propune să creeze, în viitorul apropiat și astfel de instituții. Într-o primă fază, pentru îmbunătățirea infrastructurii de asistență socială, s-a implementat *Planul Strategic „Informare și consiliere pentru persoanele aflate în dificultate”, 2012 – 2017*. Printre obiectivele acestui plan strategic se numără facilitarea accesului persoanelor aflate în dificultate la ajutoare financiare, materiale și medicale, acordate pentru situații punctuale, implementarea unui sistem de tele-alarmare pentru supravegherea persoanelor vârstnice la domiciliu, prevenirea și combaterea abuzului și neglijării persoanelor aflate în dificultate și promovarea participării acestora la viața socială, crearea unor punți între generații, prin susținerea unor programe pentru dezvoltarea relațiilor interumane între copii instituționalizați, elevii școlilor etc și persoanele vârstnice. Categoria persoanelor beneficiare este reprezentată de copii aflați în dificultate, copii și persoane adulte cu dizabilități, persoane vârstnice, persoane beneficiare de ajutor social, persoanele pentru care se face consiliere în vederea obținerii drepturilor și prestațiilor sociale, precum și persoanele marginalizate. Efectele benefice la nivelul comunității sunt reprezentate de: înlăturarea, la nivel local, a cauzelor care conduc la abandon familial și la instituționalizarea copiilor, scăderea ratei analfabetismului în comună, garantarea unei participări totale și active în viața comunității a persoanelor cu dizabilități și asistarea acestora pentru a-și conduce viața independent, conform propriilor dorințe, eliminarea barierelor sociale, creșterea nivelului de trai pentru persoanele și familiile cu venituri reduse și evitarea sau eliminarea formelor negative de discriminare.

II.3 Economia și forța de muncă

Pe raza comunei Cândești își au sediul sau puncte de lucru peste 40 agenți economici, cuprinzând societăți comerciale, societăți cu răspundere limitată, societăți pe acțiuni sau persoane fizice autorizate. Dezvoltarea economică a comunei Cândești este, însă, subordonată sucursalelor unor mari companii naționale, precum Romtelecom SA, Electrica SA –Muntenia Nord, OMV Petrom SA, Poșta Română SA ȘI CEC BANK SA.

Se remarcă absența infrastructurii de afaceri cu capital străin, aspect care are o pondere negativă în dezvoltarea economică a comunei. Totuși, resursele, poziția geografică strategică și atitudinea pozitivă a administrației publice locale față de mediul de afaceri constituie un mediu favorabil atragerii de noi investiții strategice și creării de noi parteneriate public-private în vederea dezvoltării economiei durabile a comunei Cândești, creșterii de noi și atractive locuri de muncă pentru populația localității și implicit creșterii calității vieții.

Se manifestă deja în rândul investitorilor o apetență în a investi în produse de brand, în localitate fiind create o distilerie pentru fabricarea țuicii, dar și o fabrică de sucuri naturale din mere, comercializate sub marca înregistrată *Livada lui Corvin* și *Șnapțul lui Corvin*. De asemenea, îmbucurător este faptul că există deja constituite forme asociative ale producătorilor și lucrătorilor din pomicultură, dar și a deținătorilor de terenuri forestiere. Atât doar că aceste asociații nu sunt foarte active în a-și promova interesele.

Numărul salariaților, conform datelor statistice se cifra, la 1 iulie 2012, la un număr mediu de 111 persoane, dintre care 20 în agricultură, silvicultură și pescuit, 4 în industrie, 14 în comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, 2 în transport și depozitare, 3 în hoteluri și restaurante, 1 în intermediere financiare și asigurări, 1 în activități profesionale, științifice și tehnice și 13 în administrația publică, 31 în învățământ și 23 în sănătate și asistență socială. În aceeași perioadă de referință, numărul șomerilor înregistrați era de 45 de persoane, ponderea deținând-o bărbații, cu 29 persoane.

II.4 Locuințe

Numărul locuințelor înregistrate în comuna Cândești, conform datelor statistice pațiale, rezultate la *Recensământul populației și locuințelor 2011*, se cifrează la 1487, dintre care una singură se află în proprietatea statului. În anul 2011, piața construcțiilor a vizat doar 2 locuințe finalizate din fondurile populației, în aceeași perioadă eliberându-se 11 autorizații de construcție pentru clădiri rezidențiale (exclusiv pentru colectivități).

II.5 Gradul de poluare al comunei

Conceptul de sistem socio-economic geografic scoate în evidență influența omului asupra biosferei, acel strat subțire al solului, aerului, apei care acoperă suprafața pământului și încorporează tot ceea ce trăiește. Acest strat subțire pe care îl putem urmări îndeosebi în spațiul rural, este supus influenței omului, care devine din ce mai

accentuată, mai ales prin industrializare și urbanizare. Nu este și cazul comunei Cândești care, din fericire, nu a avut parte de astfel de intervenții brutale asupra ecosistemului, iar dezvoltările și modernizările viitoare vor urmări inițierea de acțiuni de amenajare teritorială, cu scopul de a obține maximul de profit din mediul înconjurător, de a asigura funcționarea unor spații optime care să răspundă cerințelor mereu crescânde ale societății, dar cu protejarea mediului înconjurător.

Cândești se poate lăuda cu statutul de localitate curată, nepoluată, naturală.

Printre extrem de puținii factori, care contribuie la poluarea comunei se numără lipsa, în cea mai mare parte, a dotărilor sanitare interioare, aspect generat și de faptul că, în Cândești, nu există la acest moment un sistem de canalizare, practica puțurilor absorbante (latrine în fosă) prezentând riscuri serioase pentru poluarea solului și apelor freactice. Utilizarea pesticidelor pentru întreținerea livezilor de pomi fructiferi constituie, de asemenea, unul dintre factorii care contribuie la poluarea solului, apelor și aerului în comună.

II.6 Managementul deșeurilor

Odată cu implementarea, la nivelul întregului județ Dâmbovița, a proiectului ISPA „*Reabilitarea colectării, transportului, tratării și depozitării deșeurilor solide în județul Dâmbovița*” s-a reușit, pe de o parte, realizarea colectării selective a deșeurilor și, pe de altă parte, identificarea și desființarea depozitelor ilegale de deșeuri. Totodată, impunerea taxei de habitat la nivelul întregului județ, implicit și în comuna Cândești, a avut rolul de educare a cetățenilor cu privire la importanța colectării deșeurilor menajere și colectării acestora de către un operator autorizat. Deșeurile solide constituie în continuare o problemă căreia trebuie să i se acorde toată atenția, în sensul instituirii de asemenea a unor mijloace de colectare într-un sistem centralizat. Educarea elevilor și cetățenilor privind mediul înconjurător și managementul deșeurilor s-a realizat și continuă să se realizeze și de către Școala Gimnazială *Matei Gr. Vlădeanu* Cândești, având statutul de Eco-Școală, prima din județul Dâmbovița, în cadrul *Programului Mondial Eco-Școală*.

II.7 Analiza SWOT

Puncte tari

Suprafețe întinse de livezi, pășuni și păduri

Resurse naturale și produse locale

Conservarea tradițiilor, meșteșugurilor și obiceiurilor populare

Existența utilităților publice de bază

Lipsa poluării majore

Resurse umane utile dezvoltării, respectiv forță de muncă tânără

Prezența unui număr relativ ridicat de societăți private

Atitudinea pozitivă a administrației locale față de mediul de afaceri

Capacitatea administrației publice de a formula proiecte de investiții publice din fonduri nerambursabile

Puncte slabe

Lipsa resurselor financiare necesare investițiilor și cofinanțării proiectelor

Inexistența rețelei de canalizare și epurare a apelor uzate

Instituții publice neracordate la sisteme IT moderne și la rețeaua de internet de mare viteză

Lipsa sistemelor de management în administrația publică

Cultură antreprenorială slab dezvoltată

Nivel scăzut al forței de muncă angajată în activități non-agricole

Lipsa infrastructurii și serviciilor turistice

Oportunități

Acces facil la fonduri nerambursabile pentru realizarea investițiilor publice prioritare

Asocierea agricultorilor în vederea comercializării eficiente a produselor locale

Posibilități de atragere de noi investiții și prin creare de parteneriate public – private

Crearea unor unități economice alternative la agricultură care să absoarbă forța de muncă

Posibilități de creștere a capacității și performanței administrației publice locale

Premise pentru dobândirea independenței energetice cu impact redus asupra mediului

Posibilități de creștere a competitivității și calității forței de muncă locale

Dezvoltarea patrimoniului natural și a produselor destinate turismului rural

Dezvoltarea și valorificarea agroturismului și agriculturii extensive

Dezvoltarea și promovarea produselor agroalimentare tradiționale și ecologice

Dezvoltarea și punerea în valoare a activităților meșteșugărești

Implicarea școlii și a asociațiilor neguvernamentale pentru dezvoltarea vieții culturale, conservarea tradițiilor și dezvoltarea antreprenoriatului local.

Amenințări

Incapacitatea de formare de parteneriate puternice în vederea promovării potențialului local

Reducerea surselor de finanțare pentru investiții publice la nivel guvernamental

Schimbări la nivelul arcului guvernamental, politic

Scăderea economică și lipsa investițiilor private

Migrația forței de muncă către urban și străinătate

Riscuri naturale (inundații, temperaturi ridicate și secetă, etc) cu impact negativ asupra resurselor de apă și sol.

CONCLUZII: Analiza SWOT prezentată anterior relevă câteva aspecte definitorii pentru managementul public al comunei. Problematika acestor aspecte de management va conduce, în cadrul strategiei, la formularea politicilor, programelor și proiectelor de dezvoltare pentru perioada 2014 - 2020.

Dezvoltarea turismului rural și agro-turismului

Resursele naturale și poziția favorabilă, în zona subcarpatică a județului Dâmbovița, creează numeroase premise de transformare a comunei într-o destinație atractivă pentru noi investiții private în infrastructura de turism rural și agro-turismul, precum și în agricultura de tip ecologic, care să o delimiteze de celelalte localități cu același profil de pe Valea Dâmboviței. Poziționarea comunei Cândești, între localitățile dâmbovițene rurale nepoluate, unde se desfășoară o agricultură și activități productive nepoluante, precum și orientarea activităților economice către cunoaștere și inovare, către calificarea forței de muncă și valoare adăugată, în acord cu evoluția și cerințele europene vor conduce, pe termen lung, la creșterea competitivității economiei locale cu impact asupra calității vieții locuitorilor.

Creșterea gradului de atractivitate al localității

În perspectiva dezvoltării localității din punct de vedere turistic, trebuie avute în vedere o serie de investiții în spații publice amenajate și dotate adecvat, astfel încât să se ofere turiștilor o plajă suficient de generoasă de activități recreative, cu accent pe promovarea moștenirii culturale, mai exact pe revitalizarea și relansarea tradițiilor, obiceiurilor, meșteșugurilor locale: spectacole cultural-artistice, șezători, expoziții de obiecte și porturi populare, ateliere de creație meșteșugărească, de bucătărie tradițională, amenajarea și promovarea obiectivelor naturale și antropice ale comunei (Malul cu scoici-Aninoșani, Biserica din Vartop, vechea vatră a satului), promovarea arhitecturii locale, amenajarea unui parc educațional și de recreere pe raza comunei etc.

Creșterea eficienței energetice

Promovarea și introducerea de sisteme eficiente energetic, pentru consumul public și privat, la nivelul întregii localități se înscrie în obiectivele țării noastre de îmbunătățire a eficienței energetice și creșterea ponderii energiei produse din resurse regenerabile în consumul național brut de energie. Pe de altă parte, valorificarea resurselor regenerabile de energie este esențială atât pentru includerea în sistemul economic, a zonelor izolate, cum este satul Valea Mare, dar și pentru utilizarea potențialului natural al localității, pentru reducerea impactului negativ pe care energia convențională îl are asupra mediului înconjurător.

Conectarea la rețeaua interregională de transport

Poziția geografică a localității, oarecum la granița dintre județul Dâmbovița și Argeș, impune nu doar o modernizare, ci și o dezvoltare a rețelei actuale de transport rutier județean, care să asigure o infrastructură și servicii de transport moderne și durabile și care să contribuie, în mod real, la dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunei Cândești, dar și a comunelor învecinate, a întregului județ. Modernizarea drumului interjudețean, numit Subcarpatica, care va lega 3 județe, Dâmbovița, Argeș și Prahova, care are

în componență și drumul județean DJ 712A, ce tranzitează comuna Cândești, va conduce automat la creșterea gradului de accesibilitate a localității, dar și la dezvoltarea sa economică din toate punctele de vedere, prin creșterea fluxurilor de transport la mare distanță a călătorilor și mărfurilor și respectiv a gradului de utilizare a infrastructurii și mijloacelor de transport.

Utilități și servicii publice moderne și de calitate

Ca în orice altă localitate din mediul rural, echiparea cu utilități și servicii publice de calitate constituie o problemă, mai ales în contextul diversificării cererii populației și creșterii standardelor de calitate în domeniu. Ori, nivelul actual de echipare al comunei nu se ridică la un nivel satisfăcător și, în consecință, administrația locală trebuie să direcționeze resursele locale, în primul rând, către asigurarea pachetului de bază de utilități și servicii publice moderne, pentru toți locuitorii comunei Cândești, creându-se astfel premisele pentru condiții de viață echitabile pentru toți, cât și o reducere a diferențelor între viața la sat și viața la oraș.

Administrație publică locală competitivă

Aceste diferențe, între urban și rural, trebuie eliminate și în ce privește calitatea actului administrativ prin modernizarea administrației locale. Pentru aceasta se impune deci o mai mare responsabilizare a funcționarilor din administrație, prin introducerea sistemelor de management al calității, o profesionalizare a acestora, prin efectuarea de stagii de perfecționare și specializare pe domeniile de interes, precum și o îmbunătățire și diversificare a serviciilor publice și a procedurilor de lucru dintre administrație și cetățeni, prin introducerea și utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor.

III. Viziunea, prioritățile și obiectivele strategice de dezvoltare

III.1 Viziunea de dezvoltare a comunei Cândești pentru perioada 2014 - 2020

CÂNDEȘTI azi

Comuna Cândești se distinge astăzi de celelalte localități rurale din zona subcarpatică muntenească în primul rând prin conservarea, într-o proporție majoră, a cadrului natural, care constituie principalul său atu, mai ales în condițiile actuale când populația din mediul urban – devenit excesiv modernizat și neprietenos - caută, în localitățile rurale, un refugiu de normalitate și natural. Deși localitatea se află într-un proces perpetuu de modernizare, aceasta se realizează echilibrat, într-o asemenea manieră încât comuna să nu-și piardă grația și distincția specifică, dar în același timp să ofere noi standarde de dezvoltare și de viață locuitorilor săi.

Cu toții avem o datorie față de locurile din care am provenit, direct ori prin înaintașii noștri. Din păcate, în general, în România, localitățile rurale sunt devastate prin fuga de munca specifică satului, de acea muncă care a stat și stă încă la baza prosperității urbane. Nu este însă și cazul administrației locale și a locuitorilor comunei Cândești, care au conștientizat și știu că a sosit timpul să „coborâm în sate”, acum când încă mai putem interveni în consolidarea viabilității spațiului rural.

Însă pentru aceasta, COMUNA CÂNDEȘTI trebuie să facă față provocărilor actuale de modernizare și dezvoltare a mediului rural dar, în același timp, să-și reconstruiască identitatea, prin crearea și promovarea, în principal la nivelul județului Dâmbovița și Regiunii Sud Muntenia, dar și la nivel național, a unei imagini de brand care să o facă atractivă pentru locuitorii săi, dar să-i deschidă perspectivele de dezvoltare și înspre zona turismului rural, natural, completat și susținut de o agricultură ecologică.

CÂNDEȘTI în viitor

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Cândești pentru perioada 2014-2020, se bazează pe o viziune ce urmărește utilizarea la maximum a potențialului endogen al localității, în scopul transformării într-o localitate rurală cu o identitate proprie recunoscută la nivel regional și național. Transformarea se va concentra pe dezvoltarea turismului rural și agroturismului, prin valorificarea zestrei naturale, revitalizarea și promovarea moștenirii culturale și crearea și promovarea unor produse locale de brand.

Promovarea și susținerea de investiții în infrastructura turistică și servicii turistice de calitate, ca alternativă viabilă la agricultura de semi-subzistență, va genera automat o creștere economică locală durabilă și totodată, o sporire a șanselor de creare și ocupare de noi locuri de muncă, ceea ce reprezintă certitudinea asigurării unei piețe a muncii atractivă și competitivă chiar și în mediul rural. Economia durabilă reprezintă motorul pentru susținerea coeziunii sociale a populației comunei CÂNDEȘTI.

1) *Dezvoltarea comunei Cândești ca nouă atracție turistică pe harta României*

Turismul rural și agroturismul reprezintă reale activități generatoare de venituri alternative în mediul rural, fapt ce oferă posibilități de dezvoltare tocmai datorită peisajelor unice, ariilor naturale vaste, ospitalității înăscute și recunoscute a locuitorilor de la sate, cum sunt și cei ai comunei Cândești. Pe de altă parte, conservarea tradițiilor, culturii, a specialităților culinare și a băuturilor tradiționale, precum și diversitatea resurselor turistice rurale, oferă un potențial deosebit pentru dezvoltarea acestui sector, încă nevalorificat în România. Dacă turismul rural românesc nu este dezvoltat, astfel încât să întâmpine cerințele pieței, atât la nivel național, cât și internațional, în mod deosebit, acest fapt se datorează lipsei totale sau a existenței unei infrastructuri de turism care nu răspunde cerințelor turiștilor în ceea ce privește structurile de cazare, cât și cele recreative, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ. În aceste condiții, în care turismul românesc se află într-un proces de modernizare, dezvoltare și inovare, precum și de creare de servicii turistice moderne și competitive, comuna Cândești are șansa să se dezvolte ca o localitate turistică tânără, dezvoltând turismul rural, agroturismul, dar și turismul comunitar, mai ales în satele izolate considerate sate cu adevărat rustice, Valea Mare și Cândești-Deal, activitate atractivă pentru turiștii români și străini, având avantajul de a construi de la zero o infrastructură de turism rural, precum și servicii turistice de calitate, care să-i asigure dezvoltarea durabilă pe termen lung. Turismul comunitar are scopul tocmai de a spori posibilitățile economice pentru persoanele cu venituri relativ mici în zonele rurale care au un potențial natural și cultural mediu sau ridicat. Totul pleacă de la tezaurul de valori culturale și tradiții al oricărei comunități rurale, într-un mediu natural curat, și care poate atrage călătorii incitați să descopere oameni, obiceiuri și locuri noi, experimentând traiul de zi cu zi al locuitorilor. Condiția este ca oaspetele, prin prezența lui, să nu modifice în vreun fel viața gazdelor și să protejeze cadrul biologic al zonei. Altfel spus, să fie responsabil. Iar dacă ținem cont că, în diversitatea etnografică și geografică a României, niciun loc nu seamănă cu altul, înseamnă că avem, prin sutele de destinații autentice și unice, între care și comuna CÂNDEȘTI, o incredibilă șansă de a ne pune în valoare în circuitul turistic internațional. Pentru aceasta este nevoie de schimbarea mentalităților și de mobilizarea resorturilor interioare ale oamenilor satelor, astfel încât aceștia să învețe cum se pot ajuta singuri și cum pot profita de bogăția ascunsă din viața lor. Și din acest motiv, administrația locală a comunei Cândești are sarcina să încurajeze și să sprijine revigorarea obiceiurilor specifice, a meșteșugurilor noastre tradiționale și agricultura sănătoasă de familie ca soluție durabilă pentru un viitor prosper la sat. Astfel, comunitățile vor fi stimulate să inițieze noi proiecte care să creeze resurse suplimentare (evenimente, târguri de produse locale, activități conexe turismului comunitar).

Realizarea unui parc educativ, de descoperire și exploatare a frumuseților Terrei, în zona extravilană a comunei, pe o suprafață de 20-30 de ha, pădure și fânețe,

cu diferite obiective educaționale, pentru dezvoltare durabilă, în primul rând, dar și recreative (spațiu de distracție, tehnologii interactive, spectacole în aer liber etc.), poate contribui la îndeplinirea obiectivului de dezvoltare a comunei ca zonă de atracție turistică, naturală. Potențialul de atragere a comunităților școlare pentru turismul școlar, dar și a altor turiști, pe o rază de 150 km este foarte mare, crescând în felul acesta potențialul economic și turistic al comunei.

2) *Creșterea gradului de atractivitate prin promovarea moștenirii culturale*

O componentă importantă a vieții satului este cultura, domeniu care poate contribui în mod specific la creșterea gradului de atractivitate a satului pentru populația tânără. Mijloacele prin care se transmite cultura în mediul rural sunt în principal căminele culturale, bibliotecile, radioul, televiziunea și internetul. În ultimii ani, s-a constatat o perpetuă degradare a mediului cultural al României, pe fondul reducerii sprijinului financiar acordat acestui domeniu, atât din partea bugetului public, cât și din partea finanțatorilor privați. Această situație a căpătat aspecte alarmante în multe zone rurale, cum este și cazul comunei Cândești ale cărei cămine culturale funcționează în clădiri nereabilitate și cu dotări nesatisfăcătoare, astfel încât au devenit neatractive și nefuncționale, ajungând să servească și altor destinații, pentru a valorifica spațiile neutilizate.

Ori, patrimoniul cultural al satului românesc reprezintă o sursă importantă de dezvoltare atât la nivel local, cât și la nivel regional, capitalul simbolic fiind esențial pentru identitatea culturală reprezentată prin valori, obiceiuri și îndeletniciri, credințe și simboluri împărtășite de către comunitate. Manifestarea identității culturale, a tradițiilor și a obiceiurilor este influențată de regiune, care reprezintă mai mult decât o locație geografică. Date fiind acestea, menținerea identității culturale trebuie să includă câțiva factori, cum ar fi educația și consumatorii de cultură. În acest sens, protejarea moștenirii rurale este extrem de importantă în ceea ce privește dezvoltarea turismului rural ca modalitate de promovare a satelor românești, cu un efect pozitiv asupra atragerii turiștilor și cu beneficii economice pentru populația locală.

Ori tocmai pe această moștenire culturală, de care dispune din plin, trebuie să mizeze comuna Cândești care are nevoie de o nouă identitate, o nouă imagine care se conturează la orizontul anului 2020, aceea a unei localități rurale atractive, atât pentru locuitorii săi, cât mai ales pentru turiști care reprezintă motorul dezvoltării sale și a ieșirii din anonim.

Reabilitarea și introducerea în circuitul turistic național al Bisericii Vârtop, monument istoric și arhitectonic de mare valoare se înscrie, la rândul ei, în această direcție.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI CÂNDEȘTI 2014-2020**OBIECTIV STRATEGIC 2020- Dezvoltarea comunei Cândești ca nouă atracție turistică pe harta României**

POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
Politica 0: Asigurarea mediului favorabil pentru dezvoltarea turismului de calitate	1 Reabilitarea infrastructurii și a patrimoniului public	Amenajarea și reabilitarea spațiilor publice și a infrastructurii aferente: spații și clădiri publice, rețele de drumuri și străzi, trotuare, spații de parcare, spații de recreere, piste de bicicliști, etc
		Introducerea, extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelelor edilitare (apă, canalizare, iluminat public, etc)
		Reabilitarea și introducerea în circuitul turistic a clădirilor cu valoare istorică și/sau culturală
		Consolidarea și amenajarea cursurilor de apă (râuri și pârâuri), în scopul eliminării riscurilor de inundații
		Crearea și dezvoltarea infrastructurii de intervenții rapide în situații de urgență (accidente, calamități naturale, etc)
		Sprijinirea măsurilor de asigurare a ordinii publice și a siguranței cetățenilor
	2 Susținerea și dezvoltarea mediului de afaceri în domeniul turismului și alte domenii	Dezvoltarea antreprenoriatului și promovarea parteneriatului public-privat în domeniul investițiilor în turismul rural, agroturismului și în alte domenii de dezvoltare
		Încurajarea activităților economice care asigură folosirea optimă a resurselor naturale, umane și materiale existente pe plan local (utilizarea energiilor regenerabile; producerea, în regim ecologic, și comercializarea de produse alimentare locale; promovarea obiceiurilor, tradițiilor și

		meșteșugurilor locale etc)
		Crearea și promovarea unor produse locale ca mărci înregistrate și brand-uri locale
	3 Crearea infrastructurii turistice de bază	Amenajarea spațiilor publice/private de cazare/campare, a spațiilor de alimentație publică și agrement
		Amenajarea și crearea de spații destinate activităților recreaționale
		Crearea unui sistem unitar și a infrastructurii de promovare a patrimoniului natural și cultural, precum și a ofertei turistice locale, introducerea și menținerea acestora în circuitul turistic rural național și internațional

PRIORITATEA 1 – Creștere inteligentă

OBIECTIV 1 - Dezvoltarea unei economii bazată pe eco-inovare

POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
Politica 1: Dezvoltarea infrastructurii de turism rural și agroturism și de calitate	1.1 Crearea infrastructurii de cazare și servicii turistice în toate satele	Stimularea și încurajarea locuitorilor comunei în vederea practicării turismului comunitar, în special în satele rustice
		Stimularea și încurajarea locuitorilor în vederea înființării de pensiuni agroturistice pe lângă gospodăriile proprii
		Stimularea și încurajarea investitorilor în dezvoltarea infrastructurii de cazare (pensiuni, hoteluri) și a infrastructurii de servicii turistice (restaurante, baruri, cafenele, etc
	1.2 Crearea infrastructurii de promovare și introducere în circuitul turistic rural național și internațional a patrimoniului natural și cultural	Crearea unui centru de promovare și informare turistică, dotat cu o bază de date permanent actualizate privind oferta turistică locală conectată la baza de date națională și internațională din domeniu
		Elaborarea de materiale de

		<p>promovare turistică (indicatoare stradale și panouri outdoor de promovare, ghiduri și hărți turistice, vederi, etc)</p> <p>Crearea unui muzeu etnografic al meșteșugurilor, uneltelor, portului popular specifice comunei Cândești și întregului areal</p>
	<p>1.4 Crearea și promovarea unor produse locale ca mărci înregistrate și brand-uri locale</p>	<p>Crearea unui centru de degustare și promovare a produselor locale tradiționale, în special a celor realizate din fructe rezultate din livezile proprii, dar și din fructe de pădure (gemuri, sucuri, băuturi alcoolice, produse din lapte și carne, etc)</p> <p>Stimularea și încurajarea înregistrării produselor locale tradiționale specifice ca mărci înregistrate, precum și promovarea acestora</p> <p>Încurajarea promovării artei culinare tradiționale, în scopul atragerii turiștilor</p>
POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
<p>Politica 2: Consolidarea și dezvoltarea infrastructurii și a mediului de afaceri</p>	<p>2.1 Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor și a producătorilor agricoli în vederea utilizării potențialului endogen (resurse naturale, materii prime, resurse umane) și promovării tehnologiilor moderne și inovării</p>	<p>Crearea unui centru pentru stimularea și promovarea antreprenoriatului rural, în domeniile de dezvoltare vizate: turism rural și agro-turism, agricultură ecologică, etc</p> <p>Crearea unui centru de informare, consiliere și consultanță în domeniul atragerii de finanțări nerambursabile și transferului de know-how și inovații în domeniile de dezvoltare vizate: turism rural și agro-turism, agricultură ecologică, etc</p> <p>Stimularea creării de centre de colectare a fructelor, precum și creării de fabrici de producere și procesare a fructelor și derivatelor</p>

		din acestea (băuturi alcoolice, sucuri, gemuri, dulceturi)
		Stimularea creării de mini-ferme moderne de animale, de centre de colectare a laptelui și cărnii, de fabrici de procesare și valorificare a produselor din lapte și carne
	2.2 Înființarea de structuri locale de creditare rurală	Stimularea înființării de filiale ale instituțiilor naționale de creditare rurală pe teritoriul localității pentru mediul de afaceri și populație
PRIORITATEA 2 – Creștere durabilă		
OBIECTIV 1 - Creșterea eficienței energetice		
POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
Politica 1: Promovarea și stimularea creării de sisteme energetice prin utilizarea energiilor regenerabile	1.1 Crearea infrastructurii energetice din surse regenerabile	Înființarea unui parc fotovoltaic pentru asigurarea surselor de energie regenerabilă și sigură pentru instituțiile publice și pentru populația comunei
		Stimularea creării unei centrale electrice producătoare de energie regenerabilă pe bază de biomasă pentru consumatorii publici și privați, și centrale electrice cu turbine eoliene
Politica 2: Reducerea consumului de energie termică la nivelul infrastructurii publice/private	2.1 Creșterea gradului de utilizare a energiilor regenerabile în consumul public	Eficientizarea consumului de energie termică a clădirilor publice (sediu primărie și alte instituții din subordine), prin reabilitarea termică și prin completarea sistemului clasic de producere a apei calde menajere cu sisteme ce utilizează energia produsă din surse regenerabile (solară sau biomasă)
		Eficientizarea consumului de energie termică a infrastructurii de învățământ, prin completarea sistemului clasic de producere a apei calde menajere din unitățile școlare cu sisteme ce utilizează energie din surse regenerabile

		(solară sau biomasă)
		Eficientizarea consumului de energie termică a infrastructurii de cultură, prin completarea sistemului clasic de producere a apei calde menajere din căminele culturale, biblioteci, etc cu sisteme ce utilizează energie din surse regenerabile (solară sau biomasă)
	2.2 Creșterea gradului de utilizare a energiilor regenerabile în consumul privat	Promovarea energiilor regenerabile nepoluante, în rândul consumatorilor privați, în scopul folosirii acestora în procesele tehnologice
OBIECTIV 2 - Conectarea la rețeaua interregională de transport		
POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
Politica 1: Creșterea accesibilității localității și a mobilității transportului de persoane și mărfuri	1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere	Realizarea drumului interjudețean Subcarpatică, care vizează și reabilitarea și modernizarea drumului județean DJ 702 A pe toată lungimea ce traversează localitatea (inclusiv prin crearea și amenajarea de rigole, trotuare și de piste de bicicliști, pentru locuitori și turiști)
		Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri (DC99) și ulițe comunale, inclusiv prin amenajarea de piste pentru bicicliști
		Reabilitarea podurilor, podețelor și punților pietonale
		Crearea de spații amenajate de parcare în centrul comunei și în zona instituțiilor publice, precum și a viitoarelor spații de cazare
		Extinderea și modernizarea sistemului de semaforizare și semnalizare rutieră, mai ales în zonele din apropierea unităților de învățământ și de sănătate
		Realizarea nomenclatorului stradal și crearea unui sistem de marcare

		și semnalizare a străzilor
	1.2 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport	Modernizarea stațiilor de autobuz/microbuz în toate satele Crearea unui centru de închiriere mijloace de transport alternativ moderne și rustice (biciclete, motociclete, ATV-uri, căruțe trase de boi, trăsuri și sănii cu cai, etc)
PRIORITATEA 3 – Creștere favorabilă incluziunii		
OBIECTIV 1- Utilități și servicii publice moderne și de calitate		
POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
Politica 1: Dezvoltarea și sporirea calității serviciilor publice și utilităților publice rurale de bază	1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii medicale	Înființarea de cabinete medicale individuale cu aparatură modernă și sisteme IT de ultimă generație, în toate satele
		Înființarea de puncte farmaceutice, în toate satele
	1.2 Reabilitarea, extinderea și modernizarea infrastructurii educaționale	Construirea unei săli de sport și extinderea constructivă a unității de învățământ.
		Amenajarea și dotarea unui spațiu pentru programul After school.
		Dezvoltarea infrastructurii de învățământ preșcolar prin construirea/extinderea constructivă a unei grădinițe cu program prelungit
		Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ cu material didactic și aparatură modernă de ultimă generație
		Dotarea cu microbuze școlare suficiente pentru transportul elevilor din satele unde unitățile de învățământ au fost deființate.
		Dotarea tuturor instituțiilor de învățământ cu sisteme și programe IT moderne și conectarea lor la rețeaua de internet de mare viteză
	1.3 Crearea și dezvoltarea infrastructurii sociale	Crearea și dotarea unui cămin pentru persoanele vârstnice
		Promovarea economiei sociale în vederea integrării socio-

		<p>profesionale a persoanelor vulnerabile</p> <p>Crearea de întreprinderi sociale (atelier de meșteșuguri/centru de recoltare plante medicinale, etc) pentru grupurile dezavantajate</p>
	1.4 Dezvoltarea infrastructurii edilitar-gospodărești	<p>Reabilitarea sistemului de alimentare cu apă potabilă și extinderea cu încă un puț de captare</p> <p>Introducerea sistemului de canalizare în satele comunei și înființarea unei stații de epurare a apelor uzate</p> <p>Modernizarea sistemului de iluminat public prin introducerea de noi tehnologii în vederea reducerii consumului de energie</p>
	1.5 Dezvoltarea infrastructurii de protecție a mediului	<p>Crearea unui sistem centralizat de management al deșeurilor solide</p> <p>Amenajarea, consolidarea și regularizarea cursurilor de apă ce traversează teritoriul localității, precum și amenajarea rigolelor de scurgere a apelor pluviale.</p> <p>Amenajarea și consolidarea malurilor împotriva eroziunii solului prin plantarea de perdele forestiere</p>
OBIECTIV 2 - Creșterea gradului de atractivitate a localității		
POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
Politica 1: Creșterea atractivității spațiului public și protejarea mediului natural	1.1 Amenajarea și crearea de zone/spații destinate activităților recreative	Amenajarea unui parc educațional și recreațional în zona de extravilană a comunei
		Amenajarea și protejarea spațiului natural unic <i>Malul cu scoici</i> din Aninoșani
		Amenajarea centrului civic al comunei prin crearea unui mini-parc mobilat cu bănci și spații verzi
		Întreținerea spațiilor de joacă pentru copii existente și crearea de noi spații de joacă în satele unde nu

	<p>există</p> <p>Crearea și dotarea unui sistem public de întreținere a spațiilor aparținând domeniului public și rețelei rutiere (dotare cu utilaje moderne de curățare a străzilor, de aspirare a gunoaielor menajere, de toaletare a arborilor și arbuștilor, etc)</p> <p>Amenajarea și personalizarea tuturor intrărilor în localitate prin introducerea de sisteme moderne și atractive de semnalizare, precum și crearea unui sistem modern, personalizat de indicatoare stradale</p>
1.2 Reabilitarea și modernizarea spațiilor și clădirilor domeniului public și privat	<p>Construirea unui sediu de primărie nou, modern, precum și dotarea și conectarea acestuia la rețeaua de internet de mare viteză</p> <p>Consolidarea, extinderea și modernizarea căminelor culturale și a bibliotecii locale</p> <p>Reabilitarea fațadelor instituțiilor publice și private</p> <p>Reabilitarea și modernizarea stațiilor de transport călători</p>
1.3 Regenerarea fizică și funcțională a clădirilor cu valoare istorică/ culturală și introducerea lor în circuit turistic național	<p>Restaurarea și conservarea bisericii de lemn din Vârtop</p> <p>Restaurarea, conservarea și introducerea în circuitul turistic a monumentelor istorice și culturale de interes național</p> <p>Restaurarea, conservarea și punerea în valoare a monumentelor eroilor din localitate</p>
1.4 Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii dedicate activităților recreative	<p>Amenajarea de spații pentru expunerea și promovarea meșteșugurilor, a artei și creațiilor populare tradiționale, în scopul valorificării prin stimularea</p>

		<p>interesului turiștilor</p> <p>Crearea în cadrul școlilor și căminelor culturale, a unor cercuri și ateliere pentru conservarea și promovarea obiceiurilor și tradițiilor locale</p> <p>Promovarea și susținerea creării de centre destinate altor activități de recreere, atât pentru tineri cât și pentru adulți, în pensionari: cluburi și ateliere sportive (șah, rebus etc) și de creație (literară, plastică, fotografică, etc)</p> <p>Crearea de mini-terenuri de sport în toate satele, precum și a unei săli de sport moderne, în scopul creșterii performanțelor sportive ale populației</p>
	1.5 Crearea de piețe agroalimentare cu produse tradiționale ecologice	<p>Amenajarea și dotarea unei piețe agroalimentare centrale pentru promovarea produselor locale tradiționale</p> <p>Înființarea și menținerea de piețe mobile în toate satele și în special în zonele viitoarelor structuri de cazare</p>
	1.6 Întreținerea, semnalizarea și protejarea monumentelor naturale	<p>Crearea unui sistem public de ocrotire, întreținere și promovare a arborilor seculari și a altor specii de plante prin declararea lor ca monumente ale naturii</p> <p>Conservarea și valorificarea, în scop turistic, a patrimoniului natural și promovarea beneficiilor acestuia</p>
OBIECTIV 3 - Administrație publică locală competitivă		
POLITICI	PROGRAME	PROIECTE
Politica 1: Creșterea performanțelor administrației publice	1.1 Dezvoltarea capacității administrative și profesionalizarea administrației publice locale	Dezvoltarea competențelor profesionale ale funcționarilor publici din administrația locală în domenii cheie, precum promovarea și managementul proiectelor finanțate din fonduri

		<p>nerambursabile, managementul investițiilor publice și a celor realizate în parteneriat public-privat, comunicare publică, formularea de strategii și politici publice, etc</p> <p>Introducerea și menținerea în funcțiune a sistemelor de management în actul administrativ, inclusiv ISO și EMAS</p> <p>Conectarea administrației publice și a instituțiilor publice din subordine la rețeaua de internet de mare viteză</p> <p>Crearea cadrului adecvat pentru reînființarea satului Sturzeni cu asigurarea condițiilor de viață și de trai similare celorlalte sate</p>
	1.2 Implementarea de soluții e-guvernare în furnizarea serviciilor publice	<p>Furnizarea online a tuturor serviciilor publice către cetățeni/mediul de afaceri/instituții publice și eficientizarea activităților interne ale administrației locale prin introducerea mijloacelor specifice TIC</p> <p>Introducerea cadastrului digital agricol și al locuințelor</p> <p>Actualizarea Planului Urbanistic General al localității (PUG)</p>
	1.3 Dezvoltarea și modernizarea sistemului de gestionare a situațiilor de urgență	<p>Crearea și dotarea, la nivelul primăriei, a unui sistem modern de alarmare publică și de intervenție rapidă în caz de inundații, calamități sau alte fenomene naturale/accidente</p>
Politica 2: Sporirea gradului de încredere și satisfacție a populației în administrația	2.1. Creșterea transparenței actului decizional și a cheltuirii fondurilor publice	<p>Introducerea și menținerea unui sistem modern de comunicare publică a actului administrativ</p>
	2.2 Dezvoltarea parteneriatului între	<p>Introducerea și menținerea unui sistem funcțional de interacționare</p>

publică	administrația publică, mediul privat, mediul asociativ și cetățeni	și parteneriat între administrația publică și cetățeni, mediul de afaceri și societatea civilă, în scopul atragerii participării acestora în procesul decizional
Politica 3: Prevenirea fenomenului infracțional	3.1 Dezvoltarea și modernizarea sistemului public de asigurare a ordinii publice și siguranță a cetățeanului	Introducerea unui sistem modern de supraveghere video în toate zonele cu potențial crescut de infracționalitate (școli, centru civic, restaurante, etc)
	3.2 Modernizarea și dotarea poliției rurale	Reabilitarea, modernizarea și dotarea sediului poliției rurale

IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI

Asigurarea condițiilor de implementare

Strategia de dezvoltare durabilă a COMUNEI CÂNDEȘTI 2014 - 2020 a îndeplinit criteriile și condițiile, primordiale și obligatorii, pentru a putea fi implementată într-un procent semnificativ, anume:

- a fost elaborată cu implicarea principalilor factori de interes local și regional, și anume responsabilii administrației publice locale, respectiv Primăria și Consiliul Local Cârdești, ai administrației publice județene, ai structurilor descentralizate județene, și nu în ultimul rând ai Agenției de Dezvoltare Regională Sud Muntenia, principala instituție responsabilă cu implementarea programelor de dezvoltare regională din această regiune a țării.
- a stabilit o prioritizare care va sta la baza implementării proiectelor în perioada de referință și a identificat resursele financiare necesare realizării acestora. În tabelul anexat, este prezentată lista proiectelor definiții pentru dezvoltarea comunei Cârdești pe termen mediu și lung, precum și sursele de finanțare.

ANEXA: Surse de informație utilizate în elaborarea *Strategiei de dezvoltare durabilă a COMUNEI CANDEȘTI 2014 - 2020*

1. Documente strategice adoptate de către Guvernul României, instituțiile Uniunii Europene, alte instituții

- o Strategia Europa 2020
- o Programul de Guvernare 2013 - 2016
- o Memorandumul de Înțelegere din 21 martie 2012 privind implementarea Mecanismului financiar SEE 2009 - 2014 între Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei, denumite în continuare state donatoare, și Guvernul României, denumit în continuare statul beneficiar
- o Memorandumul de Înțelegere din 21 martie 2012 privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2009 - 2014 între Regatul Norvegiei, denumit în continuare Norvegia, și Guvernul României, denumit în continuare statul beneficiar
- o Strategia de Dezvoltare Durabilă a Județului Dâmbovița 2012 - 2020

2. Instituții publice și private

- o Primăria Comunei Cândești
- o Direcția Județeană de Statistică Dâmbovița
- o Direcția de Sănătate Publică Dâmbovița
- o Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița,
- o Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Dâmbovița

3. Site-uri internet

- o www.primaria.candesti.ro
- o www.dambovita.insse.ro
- o www.adrmuntenia.ro
- o www.gov.ro
- o www.fonduri-ue.ro
- o http://ec.europa.eu/europe2020/index_ro.htm
- o <http://www.asistentasee.fonduri-ue.ro>

Alte surse de informare:

- „Geografia așezărilor rurale”, autor Vasile S. Cucu
- „Înfruntând veacurile. Așezări și monumente dâmbovițene”, autori Mihai Oproiu, Eduardt Samoilă, Honorius Moțoc, Georgeta Toma